

✓
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ
КАФЕДРА ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ

УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ

УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ, КОШИЦЕ,
СЛОВАЧЧИНА

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І
НАУКИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ І ГЛОБАЛІСТИКИ
«НООСФЕРА»

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНИНИ»

Актуальні питання збереження здоров'я людини

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(11-12 квітня 2014 року)

УЖГОРОД
2014

УДК 613.2 (075.8)
ББК 53.51Я2
Б 62

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Ужгородського торгово-економічного інституту
(протокол № 3 від 25 березня 2014 року)*

За редакцією проф. Ганича Т.М.

Голови редколегії:

О.М. Ганич – заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, директор НДІ фітотерапії ДВНЗ "УжНУ"

Т.М. Ганич – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри факультетської терапії медичного факультету ДВНЗ "УжНУ"

Члени редколегії:

проф. Гаврилко П.П.

доц. Бриндза Я.

проф. Ганич М.М.

доц. Лукша О.В.

засл. лікар України П.П. Ганинець

н.с. Скаканді С.І.

Автори опублікованих робіт несуть повну відповідальність за зміст і ілюстративний матеріал.

Актуальні питання збереження здоров'я людини: матеріали міжнар. міждисциплінарної наук.-практ. конф., сан. "Квітка полонини", 11-12 квітня 2014 року (с. Солочин Свалявського району) / За ред. проф. Т.М. Ганича. – Ужгород : 2014. – 340 с.

Матеріали конференції висвітлюють нові відомості про збереження здоров'я людини, а саме, роль сімейного лікаря в оздоровленні населення природними засобами, забезпечуванню адекватного харчування, якісної питної та мінеральної води, використаними агронауки перспективних здобутків наномедицини. Звернуто увагу згаданих проблем для збереження здоров'я людини у школах і вузах України.

ISBN 978-611-010624-5

©ДВНЗ «УжНУ», 2014
©УТЕІ КНТЕУ, 2014

РОЗДІЛ VII

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ФІТОТЕРАПІЇ В ШКОЛАХ І ВУЗАХ

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ФІТОТЕРАПІЇ НА ЦИКЛІ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ З РЕВМАТОЛОГІЇ

Волошина Л.О., Волошин О.І.

*Буковинський державний медичний університет, Чернівці,
Україна*

У зв'язку із постарінням населення на планеті, певною мірою й в Україні, в популяції зросла частка вік-залежних захворювань, серед яких одним з найбільш поширених є остеоартроз (ОА). Погіршення екологічного стану довкілля, сучасні технології агропромислового виробництва та переробки аграрної та м'ясо-молочної продукції, різні порушення харчової поведінки населення сприяють поширенню неінфекційної епідемії ХХІ століття – ожиріння та пов'язаних з ним уражень серцево-судинної, ендокринної систем, подагри. Як правило, ревматологічний хворий – це поліморбідний пацієнт, який з роками змушений вживати все більше медикаментів, особливо нестероїдних протизапальних засобів (НПЗП). Однак з останніми все частіше пов'язують зростаючу частоту кардіоваскулярних, цереброваскулярних подій та гастроінтестинальних уражень. Сучасні наукові пошуки світової ревматології направлені саме на вдосконалення технологій застосування НПЗП, спрямованих на мінімізацію вищезазначених ризиків. Водночас у лікувальний процес ревматологічних хворих все більше охоплюється контингент лікарів загальної практики - сімейної медицини, яким крім сучасних стандартів діагностики й лікування ревматологічних недуг необхідно дати ті важливі доповнення в лікуванні, які б зробили більш безпечним лікування (веденням) поліморбідного ревматологічного хворого.

Метою цього повідомлення є виклад досвіду реалізації програми тематичного удосконалення з ревматології для лікарів-ревматологів, лікарів загальної практики-сімейної медицини з включенням циклу лекцій і практичних занять з фітотерапії.

Основою такого циклу удосконалення є безумовно, цикл лекцій та практичних занять, в яких подається новітня інформація з фаху ревматологія з останніх вітчизняних, європейських та світових конгресів ревматологів, науково-практичних конференцій тощо. На всіх лекціях, присвячених окремим нозологіям звертається увага на вік-залежні супутні захворювання, наявність спільних з ревматологічними недугами патогенетичних ланок їх розвитку (коморбідність), складність реалізації у зв'язку з цим лікувальних програм, вимушеній поліпрагмазії та загрозі медикаментозних ускладнень. Обґрунтовується один із природних надійних виходів із цієї ситуації – вчасність та місце рослинних лікарських засобів в комплексному лікуванні різних ревматологічних недуг на стаціонарному і амбулаторно-поліклінічному етапах за допомогою наявних в аптечній мережі ліків рослинного походження чи у вигляді біологічно-активних добавок, або з місцевої сировинної бази в сільській місцевості. Нашими курсантами є не тільки ревматологи, але й лікарі загальної практики - сімейної медицини Чернівецької та сусідніх областей України.

Із 10-денного робочого циклу підрозділу «Фітотерапія в ревматології» виділяють два робочі дні наприкінці навчання, з яких є 3 лекції, два практичні та одне семінарське заняття. Лекційний матеріал за допомогою мультимедійної презентації насичений інформацією та наглядністю про сучасні ліки рослинного походження, технологію та особливості їх застосування як перорально, так і місцево. Наглядність забезпечується також виставкою натуральних зразків більшості з таких ліків, а також демонстрацією окремих лікарських рослин в музеї навчального кабінету з фітотерапії. Матеріал подається стосовно найбільш поширених ревматологічних недуг: остеоартрозу, подагри, реактивного артрити, ревматоїдного артрити. В навчальному процесі на практичних заняттях демонструються окремі хворі з певною нозологічною одиницею, які тривало хворіли, мали досвід спочатку регулярного застосування ліків синтетичного походження, а потім раціонального їх поєднання з ліками рослинної сировини та їх оцінка кожного з цих методів лікування.

Заключною лекцією є лекція «Раціональна терапевтична тактика поліморбідного ревматологічного пацієнта», за якою слідує семінар-співбесіда з цього підрозділу циклу тематичного удосконалення та анонімне анкетування щодо позитивних і негативних сторін педагогічного процесу, зокрема й фітотерапевтичного підрозділу. За аналізом анкетування трьох попередніх циклів навчання підрозділ «Фітотерапія в ревматології» завжди отримував високу оцінку та побажання доповнити його новою інформацією.

На допомогу в опануванні цим матеріалом для лікарів, студентів та курсантів різних циклів терапевтичного спрямування співробітниками Буковинського державного медичного університету видані монографії «Основи фітотерапії та гомеопатії» [3], «Лікарські рослини Карпат та прилеглих територій» [2], «Оздоровче харчування: стан і перспективи ХХІ століття» [1], в яких викладені також засоби рослинного походження, дієтичне оздоровлення ревматологічного пацієнта, в т.ч. з поліморбідним фоном. Використовується також інформація з інших фундаментальних наукових видань [4, 5].

Висновок. Досвід викладання підрозділу «Фітотерапія в ревматології» в циклі тематичного удосконалення з ревматології для лікарів-ревматологів, лікарів загальної практики - сімейної медицини є важливим доповненням до програми, що відповідає реаліям захворюваності цієї групи хворих на теперішньому етапі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О. «Оздоровче харчування: стан і перспективи ХХІ століття» - Вижниця: Черемош, 2013. – 464 с.
2. Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О., Васюк В.Л. «Лікарські рослини Карпат і прилеглих територій» – Вижниця: Черемош, 2012. – 335 с.
3. Волошин О.І., Васюк В.Л., Малкович Н.М., Сенюк Б.П. «Основи фітотерапії і гомеопатії» – Вижниця: Черемош, 2011 – 625 с.
4. Ганич О.М., Фатула М.І. Фітотерапія. – Ужгород, 1993. – 313с.
5. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник / За ред. А.М. Гродзинського / К: УРЕ, 1991 – 542с.

SUMMARY

TEACHING EXPERIENCE OF PHYTOTHERAPY IN CYCLES OF THEMATIC IMPROVEMENT ON RHEUMATOLOGY

Voloshyna L.A., Voloshyn A.I.

The authors highlight their experience in using herbal medicine and modern achievements of their own development on this issue by improving the skills of rheumatology doctors of General Practice - Family Medicine and Rheumatologists.

АВТОРСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН У ШКОЛІ

Канюк В. Ю.

Великоберезнянська школа-інтернат, Закарпатська обл., Україна

На вивчення факультативу "Лікарські рослини" в школі відводиться невелика кількість годин. Тому, зважаючи на те, що освіта нині носить здебільшого пасивний характер з низьким рівнем розвитку особистості, при вивченні лікарських потрібні пошуки активних технологій. Один з шляхів - власна технологія - *навчально-виховний конгломерат*, який забезпечує якісне творче засвоєння знань, спонукає учня до пошукової діяльності, формуючи відповідні навички і уміння і сприяє розвитку духовних якостей. Це досягається складовими конгломерату:

I. авторською технологією уроку, II. проєтно-дослідницьким та III. прикладно-естетичним блоками.

I. Авторська технологія уроку передбачає :

-навчання основам знань про лікарські рослини має бути розвитковим і, отже, особистісно-зорієнтованим;

-позиція вчителя суттєво змінюється: стають іншими характер його діяльності, принципи, методичні прийоми та форми навчання;

-спільна діяльність вчителя і учня спрямована на задоволення потреби особистості школяра в освіті, можливість самореалізації і на цій основі - стати успішною і щасливою людиною.

Пропонована технологія базується на такому:

-регламентованій організації уроку, яка включає відповідні етапи уроку;

**ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИОКСИДАНТНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ
ПРИРОДНИХ ДОБАВОК НА ОСНОВІ ЛІКАРСЬКО-ТЕХНІЧНОЇ
СИРОВИНИ**

Сирохман І. В., Родак О. Я.

265

**РОЗДІЛ VII. ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ФІТОТЕРАПІЇ В ШКОЛАХ І
ВУЗАХ**

**ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ФІТОТЕРАПІЇ НА ЦИКЛІ ТЕМАТИЧНОГО
УДОСКОНАЛЕННЯ З РЕВМАТОЛОГІЇ**

Волошина Л.О., Волошин О.І.

269

**АВТОРСЬКА ТЕХНОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН У
ШКОЛІ**

Канюк В. Ю.

272

**МОТИВАЦІЯ ШКОЛЯРІВ ДО ФОРМУВАННЯ УСПІШНИХ
ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА ФОНІ ФІЗИЧНОГО,
МОРАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТА ЙОГО СКЛАДОВИХ**

Федорова О.В.

276

**РОЗДІЛ VIII. ОКРЕМІ ПИТАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В РІЗНИХ
КОНТИНГЕНТАХ НАСЕЛЕННЯ**

**PREVALENCE OF ALLERGIES IN CHILDREN AGED 6-14 AND
ALLERGIZING MEDICINAL PLANTS**

¹Eftimová, J. ²Kalmárová, V.

284

**ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ ОРГАНА ЗОРУ У ПІДЛІТКІВ,
ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ,
ЗА ДОПОМОГОЮ ЛЮТЕЇНВІСНИХ КОМПЛЕКСІВ**

Бабенко Т. Ф., Федірко П. А., Дорічевська Р. Ю., Строкова М. В.

288

**ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНИХ ПРОЯВІВ ЕРОЗИВНО-ВИРАЗКОВИХ
УРАЖЕНЬ ШЛУНКА У ХВОРИХ ПОХИЛОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ**

Братасюк А.М.

291

**СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ
РЕВМАТОЇДНОГО АРТРИТУ.**

Варвариниць А.В., Михалко Я.О.

293

**БЕЗПЕЧНІСТЬ ЛІКАРСЬКИХ ДИКОРОСТУЧИХ ЯГІДНИХ РОСЛИН
КАРПАТ З ПОЗИЦІЙ ЗАБРУДНЕННЯ ТЕХНОГЕННИМИ
РАДІОНУКЛІДАМИ**

Волинська Є., Омельченко Н., Роговинський М.С.,

Микитюк О.П.

297

**ПРОФІЛАКТИКА ПРОЯВІВ СИНДРОМУ СУХОГО ОКА ПРИ ПРАЦІ
В УМОВАХ ВИСОКОЇ ТЕМПЕРАТУРИ**

Гарькава Н. А., Федірко П. А.

301